



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis  
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus  
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,  
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de**

**Coloniae Agrippinae, 1655**

IV. Quibus de rebus interrogata fuerit, & quid ad singula responderit.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-10880**

aliò deducenda negotium datum esse. Inde ergo xx. Septembris digressa, quum Bortonium pervenisset, rursus à Nobili quodam ab Elisabetha misso, qui secretum cum ea petierat colloquium, de eo ipso quo antea à Paulero monetur, quod nimirum contra reginam secreta consilia injisset. Sed illa multis adductis argumentis innocentiam suam non minus quam adversariorum malitiam manifeste demonstravit.

III. [a] Octobris Calendis Paulerus Mariam reginam certiore facit, Elisabetham de iis quæ ipsa ad objecta respondisset edoctam, vehementer admirari quod nihil eorum, de quorum tamen veritate satis superque constaret, fateretur. Quare è Consiliariis suis mittere aliquos decrevisse, qui ipsam interrogent. Tum Maria non modo nullum timorem, sed lætitiã potius vultu testata, quidquid futurum sit, æqui bonique facturam se respondit. Post XI. Octobris Judices ab Elisabetha delegati Fodringamum (id arcis nomen est, ubi captiva asservabatur) venerunt: quorum nomina statim Mariæ reginæ sunt edita. Erant vero Thomas Bromleius regni Cancellarius, Gulielmus Buchorhtus regni thesaurarius, Eduardus Comes Oxoniensis magnus Cubicularius, Georgius Comes Sarisburiensis regni Marescallus & supremus Justitiarius, Henricus Comes Derbiensis, Gulielmus Comes Vigoniensis, Eduardus Comes Rutlandiæ, Georgius Cumbriæ Comes, Ambrosius Comes Varvicensis, Henricus Comes Lincolnensis, Antonius Montis acuti Vicecomes, Eduardus Savagius, Eduardus Morlaus, Eduardus Straffordius, Arturus Greius Viltoniensis, & alii, numero triginta quattuor. Hi quum in sacello arcis ad audiendam concionem convenissent, interea ad Mariam litteras ab Elisabetha sine ulla honoris aut amicitia præfatione scriptas mittunt, quibus significabat: Quandoquidem ea quæ certo sibi comperta essent, negare persisteret, tum etiam ullius iudicio submittere se recusaret; Proceres quosdam, Consiliarios & Jurisconsultos ab se delegatos: qui in omnia diligenter inquirerent, & secundum leges pronunciant. Quum ergo in regno ipse iam sit, legibus quoque ejusdem subiectam esse. Ad hæc Maria pro solita animi magnitudine respondit, Nullam agnoscere se Elisabetham aut ejusquam alterius imperium. Scriptas illas litteras esse tamquam ad subditam: se vero non minus quam Elisabetham reginam esse; & regis filiam & Elisabetham proxima cognatione junctam. In Angliam venisse Elisabetham pro-

missis illectam, at præter jus omne custodia inclutam. Multa in se crimina ab adversariis conficta esse, illud in primis quod contra vitam reginæ aliquid machinata fuerit, quod falsum esse liquido sit demonstratura.

IV. [b] Hæc agebantur in spaciofo quodam concinaculo, quod non procul à reginæ conclavi distabat. Ad parietem Judices delegati sedebant; in medio vero mensæ quædam collocata erant; sic denique locus inclusus, ut præter Commissarios nemo intrare posset. Quum delegati ingressi essent regina quoque intravit, velum capite ferens, & talarum tunicam induta, cujus oblongum syrma pedisse qua ferebat. In sella holoserico strata collocatam proregali Satellitio, puella quædam è gynæceo, aulæ præfectus, medicus, & alia ministeria circumstant. Ibi Cancellarius longam exorsus orationem causam ejus conventus exposuit, ut nimirum eorum quorum Mariæ rea diceretur, & in primis quod contra Elisabetham reginam vitam & statum aliquid molita esset, veritas inquireretur. Id dum fieret, reginæ quæcumque posset ad sui defensionem conquiriti ac proferendi facultatem concedi. Deinde ad reginam conversus, rogat eam ut commissionis & mandatorum sibi datorum tenorem cognoscere velit. Tum illa multis itidem exposuit, quomodo in Angliam olim venerit, ut promissis sibi à regina auxiliis in recuperando regno uteretur: Sed non modo spe & promissis esse frustratam, verum etiam contra omne jus jam totos septemdecim annos in custodia asservari. Liberam se nihilominus & supremi juris esse Principem; nec delegatos illos aut quemcumque alium pro iudicibus agnoscere. Et licet coram illis comparuerit, non tamen hoc vel ad suum vel ad filii aut regni sui præjudicium pertinere debere: quum id eo tantum fecerit, ut toti Mundo innocentiam suam testatam faceret. Ibi Cancellarius ullam Mariam ab Elisabetha promissum esse auxilium negavit: addens, protestationem illam frustra interponi, nec quidquam supremo Elisabethæ juri & Majestati derogare. Quum enim talis in Anglia criminis se ream fecerit, merito etiam legibus ejusdem esse subiectam. Inde jubente Cancellario Mandati formula lecta est: quam quum Maria pro legitima se non agnosceret dixisset, Procurator Fiscalis illius æquitatem & jus reginæ Elisabethæ multis demonstrare conatus est. Inde ad ipsum crimen ventum: cujus probationes

¶ Aa 3 quum  
[a] Maria à delegatis interrogatur. [b] Quibus de rebus Maria accusata fuerit, & quid responderit.

quum ex Babingtoni, Georgii, & sex aliorum confessionibus peterentur, regina verò Babingtonum ignotum sibi esse, nec umquã cum eo, uti etiam sex illis aliis, quidquam vel ore vel scripto communicasse, respondisset, alter Fiscalis Procurator (duo hi seorsim mensæ assidebant) litteras à Babingtono paullo ante mortem scriptas protulit. Hæc ante meridiem acta. A meridie rursus complures epistola, tum Navii & Curlei reginæ domesticorum depositiones perlectæ: ad quæ singula regina sufficienter respondit, quamvis tumultarie ac sine certo ordine & interrogandi ac respondendi modo omnia agerentur. Quum inter cetera Thesaurarius ei objecisset, quod in Gallia jam olim Anglicani regni insignia & titulum usurpasset, illa, Non sum nescia, inquit, hunc maxime esse aculeum qui Elisabethæ sororis meæ animum pungat. Atqui ne ipsa quidem ignorat, id non meo, sed Henrici II. Galliæ regis, foceri mei consilio factum esse. Replacanti Thesaurario, cur non post factam pacem ipsa insignibus illis abstinerit, respondit: Nulla conditione obligatam fuisse, ut jure suo tam facile cederet aut renunciaret. Elisabethæ tamquam natu majori, lubenter se cessisse & adhuc cedere; modo illud quoque ipsi faterentur, se proximam esse hæredem, Jacobi V. quippe filiam, & Henrici VII. neptim. Notos sibi esse inimicorum conatus, qui non hoc jus tantum sed & vitam ipsi eripere unice studerent. Sperare se nihilominus, Deum à quo hæcenus clementer servata sit, patientiam ad perseverandum quidquid tandem futurum sit, sibi concessurum: atque eundem rogare, ut de ipsa quod visum fuerit statuatur, ad nominis sui gloriam & Catholicæ fidei, pro qua libenter sanguinem profusura esset, propagationem, Minas omnes & terrores facile se contemnere, omniaque pati decrevisse; utpote certam, quæcumque Dei ac religionis causa relinquerentur, cum fenore rursus adjici, aut multo melioribus bonis compensari eos vero qui Deum hic negarent, in altera illa vita rursus à Deo negari, atque adeo æternis suppliciis addici.

(a) V. Tam Babingtoni inde quam aliorum litteræ ac scripta sæpe lecta ac relecta sunt; ac tandem Balardi cujusdam confessio, unius ex iis qui Elisabethæ mortem machinati dicebantur. Rogata an Balardum nosset, ab amicis ex Gallia monitam se respondit, venturum in Angliam propediem eo nomine hominem, Catholicæ religionis perstudiosum, qui quæcumque posset ei

officia præstare cuperet. Interea verò aliunde ad se delatum, eundem Valsingamo esse valde familiarum: Valsingamum vero infestum sibi admodum esse, ac tam ipsam quam filium sublatos cupere. Hæc de Balardo scire, quem numquam viderit vel audiverit, nec quidquam cum eo communicarit. Ibi Valsingamus consurgens, nihil tale sibi umquam in mentem venisse protestatus est, nec quidquam à se factum aut dictum quam quod à bono & fideli erga reginam subdito requireretur. Amplius deinde rogata, eequid de quatuor illis equitibus sciret, qui ut Elisabethæ occisæ nuntium ad ipsam perferrent, destinati essent: Nihil omnino sibi notum esse respondit, Prolatæ inde literæ characteribus consignatæ: quarum nonnullas ipsa agnovit, nihil tamen quod nocere ipsi possent, continentes. Morganum quidem iis fortasse ad alia usum: eorum tamen quæ vel ipse vel Parrus contra reginæ vitam machinati dicantur ne in minimo quidem consciam esse. Navium Galliarum regis esse subditum: nec se iis Principum Christianorum ad reddendam de eorum qui libertatem ipsius querant aut optent actionibus rationem teneri. Ad pensionarios quod attinet, habere Angliæ reginam tales in ipsa quoque urbe Roma, & quidem diversæ religionis. Sed longum esset omnia, quæ illa non sine Iudicum admiratione ad sui defensionem disputabat, recensere. Tandem ad Thesaurarium & utrumque Fiscalem conversa, Profecto, subridens inquit, satis duriter à vobis hac quidem vice tractata sum; quæ tamen vestras versutias minime intelligo. Sed id Deus vobis condonet. Hic finis fuit hujus actionis: è qua, ut & totius processus forma Mariæ reginæ facile conicere licebat, caput suum peti, sequè jam ante ab iisdem iudicibus Londini prædamnatum: hanc vero actionem eo fine tantum institutam, ut injustæ sententiæ executioni color aliquis justitiæ quereretur. In sermonibus quoque cum Pauleto habitis palam ostendebat, nullam aliam ob causam quam ob Catholicæ religionis professionem tantis odiis se exagitari; idque agi ab adversariis, ut quamvis omni crimine libera, in perduellionis damnatorum numerum referatur. Quare multo ardentius precibus ad Deum fundendis incumberebat: interim vero in omnibus sexu majorem animi constantiam præ se ferebat.

VI. Quam-

(a) Maria ad Balardi depositionem responso.